UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Maioritate Et Obedientia. Titvlvs II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

detrimento divini ſervari viderimus, per appoſitionem congrui moderaminis in melius reformemus. Cùm itaque in nonnullis eccleſiis obſervetur, & à longis retrò temporibus fuerit obſervatum, quòd fructus primi vel ſecundi, ac alterius cujuſcunque ſequentis anni beneficiorum vacantium in eiſdem defuncto, vel fabricæ, aut eccleſiis, vel perſonis habentibꝰ annalia, de conſuetudine, privilegio vel ſtatuto applicantur in totum: ita quòd illi, qui hujuſmodi beneficia canonicè obtinent, & ad quos alias de jure fructus ipſi ſpectare deberent, nihil inde percipiunt: unde illud inconveniens ſequitur, quòd commodè nequeunt ad impendendum ſervitium debitum reſidere in eccleſiis, in quibus beneficiati exiſtunt. Nos *a* de illo ſuper his remedio providere volentes, per quod hi & illi in fructuum prædictorum perceptione participent, & eccleſiæ debitis ſervitiis non fraudentur: præſenti decreto ſtatuimus de fratrum noſtrorum conſilio, quòd illi, qui fructus prædictos ſibi *b* hactenus integrè vendicabant, ex privilegio, conſuetudine vel ſtatuto, nihil exinde ultra ſummam, pro qua unumquodque beneficiorum ipſorum conſuevit in ſolutione decimæ taxari, prætextu cujuſvis privilegii, conſuetudinis, vel ſtatuti quovis modo percipiant, ſed ipſius ſummæ perceptione duntaxat ſint omninò contenti, totali reſiduo prædicta obtinentibus beneficia remanſuro: niſi forſan illi, qui fructus eoſdem ſoliti fuerant (ut præfertur) cum integritate percipere, pro ſe mallent ipſum habere reſiduum, & obtinentibus ipſa beneficia ſummam dimittere memoratam: quo caſu percipiendi quod maluerint illis relinquimus optionem: ſic, quòd intra decem dies, poſtquā ſciverint beneficia ipſa vacare, iis quibꝰ annalia *c* ipſa debentur ex privilegio, conſuetudine, vel ſtatuto, vel ipſorum annalium *d* collectores, quam partem habere voluerint, an ſcilicet decimæ taxationem, vel illa dimiſſa reſiduum, nulla ſubhaſtatione præmiſſa eligere teneantur. Quam electionem, ſi intra dictos decem dies non fecerint (ut dictum eſt) extunc ad eum, cujus eſt beneficium, hujus optio vel electio transſeat ipſo jure. Et hoc in eccleſiis & partibus illis, in quibus beneficia majora, & alia quæ ad ſolutionem decimæ ſunt taxata, volumus obſervari: in illis verò eccleſiis & partibus, in quibus decimarum taxatio non eſt facta, ſervetur quòd fructꝰ & obventiones beneficii tunc vacantis, quod *e*, decimam ſolvere conſuevit, per medium dividantur: quorum medietatem habeat is cui annalium *f* per alterum de prædictis modis perceptio eſt conceſſa. Reliquam verò medietatem percipiat ille, cui beneficium eſt conceſſum, pro ſuſtentatione ſua, & aliis eccleſiæ oneribus ſupportandis. Quod ſi alter de prædictis præfata medietate noluerit eſſe contentus, altero contentari volente, pars nolentis transferatur ad volentem *g*: & volens fructus & obventiones illius beneficii percipiet univerſos, eidem beneficio congruè faciens deſerviri, ac ejus ſupportans onera conſueta. Et ſi quicquam aliquis prædictorum ultra præmiſſa perceperit, illudque his, ad quos pertinebit intra menſem non reſtituerit cum effectu: eoipſo ſi Epiſcopus vel ſuperior prælatus fuerit, à pontificalibus & ingreſſu eccleſiæ ſit ſuſpenſus. Si autem capitulum, univerſitas, vel collegium, interdicto ſe noverint (donec prædicta cum integritate reſtituerint) ſubjacere. Si verò aliqua ſingularis perſona eccleſiaſtica vel mundana id fecerit, excommunicationis incurrat ſententiam ipſo facto, à qua ſine reſtitutione præmiſſa, præterquam in mortis articulo minimè abſolvatur: Non obſtantibus quibuſcunque privilegiis vel indulgentiis, aut contrariis conſuetudinibus & ſtatutis, juramento *a*, confirmatione ſedis Apoſtolicæ, aut alia quacunque firmitate vallatis, quæ omnia, quoad hoc, auctoritate Apoſtolica revocamus, & nullius deinceps eſſe volumus firmitatis. Nulli ergo, &c. noſtræ conſtitutionis, revocationis, caſſationis, irritationis & voluntatis, &c.

a *Vide l. fundo. C. de omni agro deſcr. lib. 11.* b *al. ibi.* c *al. annalia.* d *al. annualium.* e *al. quos.* f *al. annualium.* g *Vide l. ſi totam. ff. de acqu. har. l. hac ſcriptura. §. 1. ff. de cond. & demon. Font.*

DE MAIORITATE ET OBEDIENTIA.

TITVLVS II.

CAP. VNIC.

Quia multi aſſumebant dominium, & ſe creari faciebant poteſtates & capitaneos in comitatu Sabinæ, & aliis locis hic nominatis, qui ſunt de patrimonio eccleſiæ Romanæ: inhibetur ne tales de cætero aſſumantur, neq; illis tanquam talibus obediatur: & quòd nullus hujuſmodi præeminentiam ſibi audeat adſcribere ſine ſpeciali licentia ſedis Apoſtolicæ. Et ſi ſint aliquæ civitates, quæ habeant jus eligendi tales capitaneos per ſedem Apoſtolicam confirmandos, vetat Papa, quòd ante confirmationem debitam nulla eis tanquam talibus præſtetur obedientia.

Eccleſiæ Romanæ ſuorumque fidelium diſpendia diſſimulare non poſſumus, quin poſtquam nobis cognita fuerint, adverſus ea opportunis remediis occurramus. Attendentes igitur gravia nocumenta, quæ nonnullis civitatibus, terris, caſtris, intra patrimonium beati Petri in Tuſcia, comitatum Sabinæ, & terram Arnolphorum conſtitutis, eidem eccleſiæ Romanæ ſubjectis, & perſonis ſingularibus eorundem, ex diverſorum tam nobilium, quàm etiam aliorum uſurpato regimine provenerunt, & volentes ſuper hoc in poſterum eorum diſpendiis præcavere: Omnibus & ſingulis comitatibus, ſeu univerſitatibus, & ſingulis perſonis civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum intra patrimonium, comitatum & terram prædictos conſtitutis, in quibus videlicet nobis, ſeu quibuſvis officialibus noſtris, jus *b* competit deputandi vel inſtituendi poteſtates, capitaneos, dominos vel rectores aut officiales quoslibet alios, ne ipſi poteſtatem, capitaneum, dominum, rectorem vel defenſorem, ſeu quemcunque alium officialem, quocunque nomine cenſeatur, in civitatibus, caſtris, terris & locis prædictis, aut eorum aliquo eligere, aſſumere, vocare vel recipere, retinere aut jam electo vel aſſumpto, vocato ſeu recepto, tanquam poteſtati ſeu capitaneo, rectori ſeu defenſori vel officiali obedire quoquo modo præſumant: nevè taliter electus, aſſumptus, receptus ſeu vocatus, hujuſmodi poteſtariæ, capitaneatus, dominii vel rectoriæ, ſeu defenſariæ, aut quodcunque aliud cujuſvis nominis officium recipere, acceptare, aſſumere vel gerere (niſi de noſtra & Apoſtolicæ ſedis licentia ſpeciali) quomodolibet audeat, ſed aſſumptum omninò dimittat. Vbi verò ad communitates ſeu univerſitates, & ſingulares perſonas civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum prædictorum, vel eorum aliquem jus competit eligendi poteſtatem, capitaneum, dominum, vel rectorem ſeu officialem quemlibet alium, qui per nos ſeu quoſvis officiales noſtros debeat aut conſueverit confirmari, ne ante debitam confirmationem obtentam ipſæ, vel earum aliquæ ſic electo, tanquam poteſtati ſeu capitaneo, rectori vel defenſori ſeu officiali, in quibuſvis obediant, nevè taliter electus quouſque confirmationem habuerit (ut præfertur) hujuſmodi poteſtariæ, capitaneatus, dominii vel rectoriæ, ſeu defenſariæ, aut

a *Vide c. cùm non deceat. de electio. lib. 6. & in verbo, pacta. Clem. dudum, de ſepul.* b *Vide Conſtant. 26. diſt. & 23. q. 8. convenior. de cleris. conjug. c. ex parte. in authen. quomodo opor. Epiſcop. col. 1. in prin.*

cujuſvis alterius nominis officio ſe immiſcere, vel illud gerere aut exercere quovis modo præſumat, auctoritate Apoſtolica diſtrictius inhibemus. Decernentes extunc irritum & innane, quicquid contra hujuſmodi inhibitionis tenorem contigerit attentari. Nulli ergo, &c. noſtræ inhibitionis & conſtitutionis infringere. Datum Avin. 4. nonas Auguſti, Anno 2.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

TITVLVS III.

CAP. I.

Tempore hujus cap. obtinentes plures dignitates, perſonatus, vel beneficia curam animarum habentia ex diſpenſatione, virtute illius non poterant retinere, niſi unum: & reliqua tenebantur reſignare verbaliter & realiter coram ordinario ſub teſtimonio publico intra menſem à tempore notitiæ hujus ca. niſi fuiſſent Cardinales, aut Regum filii. Illi autem, qui plura talia ſine diſpenſatione obtinebant, poterunt ultimum retinere, reliquis forma præſcripta & ſub eodem tempore reſignatis. Qui verò deinceps tale habuerit beneficium, ſi cum illo ſecundum ſimile receperit, quamprimum illius poſſeſſionem habuerit, vel per eum ſteterit quo minus habeat, primum quo eſt ipſo jure privatus, modo prædicto reſignare tenetur: aliàs utrumq; perdit, & inhabilis fit ad ſacros ordines ſuſcipiendos, & ad quodcunq; beneficium habendum. Tandem, qui dicantur ordinarii, quantum ad præmiſſa, & quæ ſint beneficia curam animarum habentia, hic manifeſtatur. h.d. hæc extravagans, quæ eſt notabilis, & multùm practicabilis, & gravius obligat, quàm ca. de multa. eod. tit. in antiq. ut patet ad oculum.

EXecrabilis quorundam tam religioſorum, quàm ſecularium ambitio, quæ ſemper plus ambiens eo magis fit inſatiabilis, quo ſibi amplius indulgetur, & improbitas importuna petentium à nobis & prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, non tam obtinuiſſe, quàm extorſiſſe plerunque noſcuntur, quòd unus interdum etiam ad unum beneficium eccleſiaſticum minus idoneus, in diverſis eccleſiis, nedum vicinis, ſed etiam ab invicem longè diſtantibus, imò nonnunquam in diverſorum regnorum partibus ſituatis, duas aut tres, aut plures dignitates, perſonatus, officia ſeu prioratus, aut diverſa eccleſiaſtica beneficia curam animarum habentia poſſit diſpenſativè (cùm aliàs non liceret de jure communi) recipere, & ſimul licitè retinere. Vnde inter cætera inconvenientia, ſubſcripta ſequuntur, quòd videlicet interdum unus, qui unicum, quamvis modicum vix officium impleret ſufficienter, plurimorum ſibi vindicet ſtipendia, quæ multis literatis viris vitæ puritate ac teſtimonio bonæ famæ pollentibus, qui mendicant, poſſent abundè ſufficere, æqua diſtributione collata, habentibus ipſa paratur vagandi materia, divinus cultus minuitur, hoſpitalitas in ipſis beneficiis debita non ſervatur. Et dum non ſunt ſui in unaquaque regione rectores, eccleſiarum detrahitur commodis & honori, quæ carentes defenſorum auxilio in juribus ſuis, & libertatibus multipliciter collabuntur, & ruinis patent ædificia nobilia, quæ magnificentia extruxerat deceſſorum: & (quod amariùs eſt dolendum) animarum cura negligitur, & vitiorum fentibus fomentum periculosè præbetur. Nos itaque tot malis tantisq; diſcriminibus occurrere cupientes, omnes & ſingulas diſpenſationes ſuper receptione aut retentione plurium dignitatum, perſonatuum, officiorum, prioratuum aut beneficiorum, quibus cura animarum ſit annexa, ſub quacunque forma, vel expreſſione verborum à nobis, vel prædictis prædeceſſoribus cuicunque perſonæ conceſſas (Cardinalibus tamen ſanctæ Romanæ eccleſiæ, qui circa nos univerſali eccleſiæ ſerviendo ſingularum eccleſiarum commoditatibus ſe impendunt, ac Regum filiis, qui propter ſublimitatem eorum ac generis claritatem ſunt potioris prærogativa gratiæ attollendi, dumtaxat exceptis) deliberatione ſuper hoc cum fratribus noſtris habita diligenti, de ipſorum conſilio, & ex certa ſcientia noſtra, in forma ſubſcripta duximus taliter moderandas, quòd per moderamen noſtrum effrenatam circa eaſdem perſonas talium beneficiorum multitudinem [illegible] mus: ipſique impetrantes fructu diſpenſationum hujuſmodi totaliter non fruſtrentur a. Statuimus itaque & de fratrum ipſorum conſilio ordinamus, quòd obtinentes nunc ex diſpenſatione legitima pluralitatem hujuſmodi dignitatum, perſonatuum, officiorum aut prioratuum ſeu beneficiorum, quæ aliàs abſque diſpenſatione obtinere nequibant, unum tantum ex dignitatibus, perſonatibus, officiis, prioratibus, eccleſiis vel beneficiis hujuſmodi, quibus cura imminet animarum, cum dignitate, perſonatu vel officio, prioratu, eccleſia, vel beneficio ſine cura, quod habere maluerint, prætextu diſpenſationis ſufficientis circa id eiſdem indultæ, poſſint licitè retinere. Quæ tamen teneantur eligere intra menſem numerandum à tempore notitiæ conſtitutionis hujus: cæteris beneficiis cum cura vel ſine cura, quæ ipſius diſpenſationis prætextu tenebant, & quæ aliter non poterant de jure abſque diſpenſatione licitè retinere, quæ ex extunc vacare decernimus, coram ordinario ſub teſtimonio publico intra idem tempus verbaliter & realiter cum effectu dimiſſis: abſque eo quòd ad illa nunquam [illegible] collatione ab eo qui facere poterit facienda [illegible] eorum adminiſtrationi ſe immiſcere præſumant. Alioquin tam his, quàm aliis omnibus beneficiis quæ ante hujuſmodi noſtri moderaminis retinere poterant (ut præfertur) ſint ipſo jure privati, & prorſus inhabiles ad ſimilia beneficia obtinenda. Per hoc autem iis, qui dignitates, perſonatus, officia, vel alia beneficia, curam animarum habentia ex diſpenſatione, quæ jus [illegible] tribuit, juxta noſtram moderationem præſcriptam obtinent, & alia ſimilia beneficia noſtrarum, vel aliàs eorundem prædeceſſorum auctoritate literarum expectant, cum quibus eſt, ut illa cùm vacaverint recipere, & unà cum obtentis retinere licitè valeant, diſpenſatum, nolumus derogari, quin ea cùm vacabunt, intra dicti temporis ſpatium poſſint eligere, & dimiſſis aliis recipere in forma præſcripta, ac licitè retinere: pœnas ſimiles incurſuri, ſi huic noſtræ contraire præſumpſerint ſanctioni. Porrò, quia quorundam oculos ſic avaræ cupiditatis vitium excæcavit, quòd plurima talia beneficia ſimul abſque diſpenſatione canonica retinere præſumunt: Nos de illis præſenti decreto ſtatuimus, ut omnia & ſingula beneficia ſic detenta, illo tamen retento, quod ultimo receperunt, dummodo in eo ex collatione canonica competat jus eiſdem, intra tempus [illegible] præſcribitur, limitatum, verbo & facto ac ſine fraude coram ordinario ſub teſtimonio ſimiliter publico dimittere teneantur. Quod ſi non fecerint, etiam illo ipſo jure privati, in quo jus eis aliàs competebat, & inhabiles penitus ad quæcunque obtinenda eccleſiaſtica beneficia cenſeatur. Qui verò deinceps receperint dignitatem vel perſonatum, ſeu officium, aut aliud beneficium animarum curam habens annexam, ſi antea ſimile beneficium obtinebant, illud (quo ipſo jure, poſtquam ſecundi poſſeſſionem habuerint, vel per eos non [illegible] lo & fraude ceſſantibus, quo minus habeant, [illegible] privati noſcuntur) abſque moræ diſpendio in ordinariorum manibus dimittere debeant pari modo: Alioquin extunc ſint ipſo jure ſecundo privati, & nedum ad ſacros ſuſcipiendos ordines, quin etiam ad habendum

a *Al. fraudentur.* b *Not. tex pro ſtatuto [illegible] nem de beneficiis, quæ jure obtinentur: non in tali [illegible] cia diſpenſativè retenta, per tex. hic Fint.*